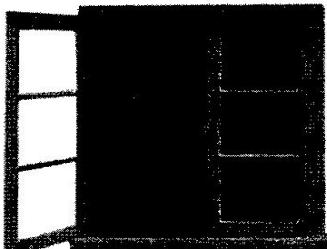

תוכנות בטעם שוקן

טטיאנה פיאבקה הפלילה האקדמית לחינוך נ"ש קי באך שבע

ישיבות, אספות הורים, ועדות, דיונים, שיעורים לדוגמה - האם אין בכלל אלה כדי להרוג את ותמייד את החשך של המורה המתחיל לעסוק בהוראה? רגע, אני אומרת לעצמי, הלו שכחתם עוד דבר אחד: תורנויות חצר, שעליינו לבצע - במקרה הטוב - פעמיים בשבוע. אינני יודעת מי המציא את התורנויות האלה, אך דוקא בזמן שכל המורים שותים קפה בחדר המורים, צוחקים זה עם זה ומחליפים מתכונים לשבת, עומדים המורה התוון בחוץ, בלבד, בקורס או בחום וחולם שההפסקה כבר تستתיים. מי שלא שמר על *כיתות ז'-ח'* בזמן ההפסקה, לא יבין אותה.

זה קרה בתורנויות חצר רגילה ביום שגרתי. כמו תמיד עמדתי בעמדת השמירה, צפיתי בילדים המשחקים בחצר, במיוחד באלה המשחקים בכדורגל ושמרתי גם על עצמי ככל האפשר מפני הגול... מדי פעם הסתכלתי בשעון בניסיון לזרז את המחוגים לסוף ההפסקה. פתאום עלתה בעיני התמונה הבאה: הוא רדף אחריה, ותוך כדי ריצה שפך עליה שוקו מבקבוק שוקו גדול, כאילו ריצה להשקות פרח אהוב שמתיבש בשמש. היא ברחה ממנו, אך הוא היה מהיר יותר. היא צרחה, אך הוא לא הפסיק. הוא היה אדיש ונחוש. אי-אפשר היה להסתכל עליה בלי דעתות: מהבגדים ומהתקיק, מהשייר ומהפנים טפטף שוקו. יכולה נראה אותה כאילו יצאה ממבטית שוקן.

זיהיתי אותם מיד. היא - קרן, תלמידת כיתה ז', ילדה חמודה, עדינה, נעימת הליכות, חלומה של כל מורה; והוא - עמית! ובזה אמרותי הכל. מי לא מכיר את עמית? תלמיד כיתה ז', יתום מאם, לומד ב"המערך المسيיע", מאובחן בילד עם לקויות למידה קשות ועם בעיות משמעות למכתיר. הכל יודעים בבית הספר שאם הרביצו, שברו, קיללו או הרסו, כדי תמיד לעבור דרך עמית ולשאול אם, במקרה, הואלקח פעיל במעשה. ואכן, ברוב המקרים, מגיעים לכתוות הנכונה.

עמית היה תלמיד שלי ב"המערך المسيיע", בו אני משתמש כמורשת שילוב, והכרתי אותו היטב. הרבה מורים כבר התיאשו ממנו והרימו ידיים, אך אני

החלטתי: זהו, די! לא בתורנות שלי! הפעם אני חייבת לעשות מעשה. ביל' לחשוב פעמיים גורתני אותו לسانית המנהלת, האחראית על המשמעת בבית הספר, הידועה כמי שמחזיקה בתרופה נגד "מגפת עמיה", והיא ציוותה: "מיד הביתה! אתה מושעה לשלווה ימים!"

עמית לא ניסה להtagונן. הוא הקשיב בשתקה רועמת ולא אמר דבר. בעצם גם לא היה לו מה לומר, הרי כל הריאות היו על פניה של קרן (ולא רק על פניה). אביו, שהוחמן בדחיפות,לקח אותו הביתה.

אני נשארת עם הרגשת ניחוז! סוף-סוף המורים ינוחו ממננו ויעיריכו אותו - הסטואדרית - כמורה היודעת לטפל בעיות ממשמעת חמורות. לקחתי את קרן לשירותי הבנות, שם בילינו שעה ארוכה יחד בניסיון לנוקתה ולאחר מכן להחזיר לכיתה נקייה ושטופה מהשוקו. לאחר מכן חזרתי ללמידה בעודי נוחתת היישר בכיתה ז' - כיתתם של קרן ועמית.

בדרכ כל היחסים בין התלמידים טובים. השיעורים עוברים באווירה נעימה, גם לומדים וגם צוחקים. אך הפעם הרגשתי מתח בכיתה. כאשר כתבתי את נושא השיעור על הלוח, הרגשתי את עיני התלמידים נגעצות בגבי כמו אלף סכינים. אחד התלמידים קם ושאל: "למה עשית זאת זה לעמית?"

נדחמתי: אני? עשית?! עמית קיבל את מה שמאגי לו! ועוד חשבתי לעצמי: כיצד אני - המרגישה גיבורה כיון ש"הפושע" קיבל את עונשו - עשית משחו לא בסדר?! חבל על הוויוכחים! אף אחד לא יכול להרים לי את תחושים המסוגלות שגם אני יודעת לפתור בעיות ממשמעת!

ואז התחילה התלמידים לספר מה באמת קרה בשיעור שקדם להפסקה, ומדוע עמית עשה מה שעשה. מסיפוריהם עלתה תמונה אחרת: באותו שיעור קרן ישבה מאחוריו עמית. היה די משעמם בשיעור, והוא הוצאה בקבוק מים וטפפה על צווארו של עמית. כאשר עמית התקומם והתחילה לקלل אותה (אצנזר כאן את הקללות), התכופה אליו קרן וזימרה: "לעמית איןaim, לעמית אין aim". בקוצר רוח חיכה עמית לסוף השיעור. עם הצלצול הוצאה מילוקטו בקבוק שוקו גדול והשפירץ על קרן. היא יצאה בריצה לחצר תוך השמעת מילות גנאי על עמית, ועמית אחריה, משפירץ ומשפירץ. כאן הופעתי אני ועשית את שלי.

הקששתי לדברי הילדים ושתקתי. התבונתי להרים את עיני. רציתי באותו רגע לעשות רק דבר אחד - לknות בקבוק שוקו ולהשיב לקרן כגמולה. נכון שבדרכ כל עמית הוא כמו קוֹץ באצבע, אך דוקא עכשו לא יכולתי שלא

להיות בעדו. ילד גאותן שפגעו לו בעקב אכילס. הרי לאבד אימה זו טרגדיה לכל החיים. הוא ניסה להתפרק כדי לא לבכות ומצא דרך להתגונן, זה הכל. ואני - מה עשית?

ניסיתי לתקן את המצב. רצתי לسان-serifת המנהלת וסיפורתי מה קרה באמת. היא הקשيبة, אך לתקופה לא שינתה את דעתה: "הילד קיבל את מה שמניגע לו! הרי יכול היה לבוא ולהתלוון על קרן, ואז היינט מטפלים בה כראוי".

עשיתי שמייניות באויר כדי להחזיר את עמית לבית הספר ולהעניש את קרן, אך השמייניות נותרו רק באויר. דיברתי עם מחנכת היכיתה, נערת במוורה החונכת, חזרתי שוב לسان-serifת, אך לשואה. גורלו של עמית נהרצ. ובאמת, מי ירצה לבטל עונש ל"ילד רע"? למי אכפת אם הוא צודק או לא?ומי, לעוזל, החלט שקרן היא "ילדה חמודה וטובה"? היכן כתובים הסטנדרטים למדידת

"ילדים טובים"? גם שאלותיי אלו נשארו תלויות באויר ולא מענה.

כעבור שלושה ימים חזר עמית לבית הספר. הוא הביע את רצונו לעזוב את "המערך המסיע" ואת שיעורי התגבר שלמד אצלם בהיסטוריה ובספרות. שוחחת עמו, אך ללא הועיל. לא הצלחתי לשכנע אותו להישאר, והוא חזר ללימוד בכיתת האם. לא רק שהוא עזב את שיעורי, אלא גם מצא דרך "להתנקם" بي. בסוף מחצית א' עמית קיבל "תעודת התקדמות". כך רצה להוכיח שאינו זוקק לי יותר והוא יכול להסתדר גם בלבדי.

עמית... הוא לא יוצא לי מהראש זה חצי שנה מאז שעזב את כיתה. עד עכשיו אני מרגישה מבוכה כשהוא עובר לידיו. כן, אני שמחה עבورو. הוא הוכיח לכולם שהוא יכול. לצד אמי מרגישה קטנה וחסרת אונים. נכון שלפי כללי בית הספר נהגת בצורה מושלמת, אז למה בכלל זאת אינני מרוצה מעצמי?

ולמה ריח של שוקו מבהיר אותושוב ושוב לאוთה תורנות?

אולי כי אני יודעת שהוא הרבה יותר חזק ממני. חופשי, אמיתי, צודק. אולי

זה בא עם השניים? ימים יגידו...